

HUMO SPRAK MET

Mischaël Modrikamen

De advocaat van de Fortis-gedupeerden

'De ontmanteling van Fortis is een paniecreactie van een regering die niet weet wat ze doet.' Mischaël Modrikamen (42) frunikt zuchtend aan zijn zijden stropdas, zichtbaar vermoeid door 45 dagen hard juridisch labeur. De advocaat vertegenwoordigt meer dan tweeduizend aandeelhouders van Fortis die de ontmanteling van de bank willen terugschroeven. Dat de rechtbank vorige week hun bezwaren in kort geding van tafel veegde, is volgens Modrikamen maar een kanttekening: 'We hebben een veldslag verloren. De oorlog kan nu pas goed beginnen.'

Modrikamen is met deze spectaculaire *class action* suit niet aan zijn proefstuk toe – hij maakte naam met geruchtmakende rechtszaken tegen de ASLK en de Nationale Bank. In opdracht van een paar honderd CERA-aandeelhouders blokkeerde hij zelfs lange tijd de fusie van die bank met de Kredietbank tot KBC. Toen sleepte hij 3 miljard euro schadevergoeding uit de brand. Of zijn cliënten ook dit keer zo gelukkig zullen zijn, valt af te wachten: de dagen na de uitspraak van de rechter dook het Fortis-aandeel nog verder de dieperik in.

HUMO Het aandeel is nog 60 eurocent waard. Heeft uw rechtszaak geen averechts effect gehad?

Mischaël Modrikamen «Ik ben niet bezig met de beurskoers. Wat telt is de toekomst van Fortis op langere termijn. Daar moeten we werk van maken. Zo snel mogelijk. Want ik lees dat BNP Paribas, nu de eigenaar van Fortis, zelf liquiditeitsproblemen begint te krijgen.

»Kijk, ik ben geen man van wolige uitspraken. We hebben verloren, en daar word ik allesbehalve vrolijk van. De rechter heeft op ons verzoek wel een commissie van ex-

perts aangesteld die de echte waarde van Fortis zal bepalen, maar dat verzacht onze nederlaag niet. Ik heb dan ook onmiddellijk hoger beroep ingesteld, want de motivering van de rechter is moeilijk te accepteren. Zij stelt het voor alsof de ontmanteling van Fortis de enig mogelijke oplossing was en slikt dus gewoon kritiekloos wat de regering beweert.»

HUMO Christian Van Buggenhout, de advocaat van de regering, heeft scherpe kritiek op de 'procedure-slag' die u uitlokt. Hij begrijpt niet waarom u in beroep gaat.

Modrikamen «Mijn confrater begrijpt blijkbaar heel veel niet, maar dat komt nog wel.

»Weet u, meester Van Buggenhout speelt een wat rare rol: hij is eigenlijk helemaal niet rechtstreeks betrokken in deze procedure, maar hij spuit op radio en televisie wél giftige commentaar. Hij beschuldigt ons er zelfs van dat we de overheid chanteren! Dat is onaanvaardbaar.»

HUMO Zo te horen bent u niet zomaar ontgoocheld, maar gewoon woedend. Had u dan echt verwacht dat u kon winnen?

Modrikamen «Ik had een échte beslissing verwacht. Zeker na het advies van het openbaar ministerie, dat ons over de hele lijn gelijk gaf: de verkoop van Fortis is onwettig.»

HUMO De rechter heeft toch klaar en duidelijk gezegd dat het staatsbelang de doorslag geeft? Het financiële en bancaire systeem van het land zou in elkaar storten als de verkoop van Fortis wordt teruggedraaid.

Modrikamen «Ik wil best discussiëren over de toekomst van het Belgische banksysteem, maar wat heeft dat met ons dossier te maken? Fortis had een serieus liquiditeitsprobleem. Dexia en nog andere banken hadden dat ook: zij kunnen alleen voortwerken omdat de overheid ze gigantische staatswaarborgen heeft gegeven. We hebben het over 70 miljard euro, hè! Dat vindt men blijkbaar de normale gang

van zaken. Waarom is dan alleen Fortis ontmanteld en niet Dexia of Ethias?

»Ik kan u garanderen dat de Fransen ook sterk geïnteresseerd waren in het opkopen van Dexia. Toch is dat niet gebeurd. Waarom niet? Omdat, bij de onderhandelingen over Dexia, de aandeelhouders rond de tafel zaten met de regering. En bij die aandeelhouders waren de gemeenten en de groep Arco (een holding van het ACW, red.). Fortis werd in die finale fase door niemand meer verdedigd. In de notulen van de raad van bestuur staat letterlijk dat die raad buitenspel is gezet door de regering. Dexia wel redden en Fortis niet was een zuiver politieke beslissing. Het was een farce, een bijzonder dure farce.

»Fortis is au fond de oudste financiële instelling van dit land, ouder dan België zelf (de stamboom van de bank gaat terug tot de *Algemeene Nederlandsche Maatschappij ter Begunstiging van de Volksvlijt*, die werd opgericht in 1822, red.). In nauwelijks drie dagen tijd heeft de regering die eerbiedwaardige instelling uitgekleeft. Een regering die al anderhalf jaar niet één noemenswaardige beleidsdaad klaarkrijgt, zelfs de splitsing van BHV niet, verpatst in enkele uren de belangrijkste bankgroep van het land. Begrijp wie kan. Voor een habbekrats gaan zowel Nederland als Frankrijk met de buit aan de haal. De regering was simpelweg in paniek. Ze wist niet wat ze moest doen.»

HUMO Er waren toch competente mensen bij die onderhandelingen betrokken? Luc Coene bijvoorbeeld, de voormalige kabinetschef van Guy Verhofstadt, die nu vice-gouverneur is van de Nationale Bank.

Modrikamen «Ik ken Luc Coene een beetje. Ik heb veel respect voor de man, maar het is niet omdat je een intelligente hoge ambtenaar bent dat je in één nacht tijd een bank mag verpatsten. Ze zijn aan de onderhandelingen begonnen met ▶

'Ik word geïntimideerd, maar ik plooi niet'

Mischaël Modrikamen

► één Excel-rekenblad: daarop stond een lijst met alle Fortis-kantoren en een paar kolommen extra cijfertjes. U weet ook dat je het daarmee niet haalt tegen een leger bankiers. (*Klopt op tafel*) Zo red je Fortis niet van de ondergang! Ik zeg niet dat de regeringsonderhandelaars dom zijn – ze zaten gewoon niet op hun plaats.»

HUMO De verkoop aan BNP Paribas is toch geen slechte zaak? Het is één van de meest stabiele multinationale banken van de hele wereld.

Modrikamen «Denkt u dat écht? Je zal zien hoe vlug ook die stabiele bank in de problemen komt. Ik merk nu al dat men hardop praat over een nationalisering van BNP Paribas door de Franse overheid. Dat scenario zit nu al in de pijplijn. Is dat in het belang van België, denkt u? Ons land is nu al een dwerg in de bankwereld: dat zal het nog meer zijn als het beslissingscentrum van Fortis mee verhuist naar Parijs. En dat komt er sneller aan dan je denkt.

»De regering schijnt ook met de werkgelegenheid van het Fortis-personeel. BNP Paribas heeft een plan van 500 miljoen euro aangekondigd dat moet zorgen voor 'synergieën'. Wel, 'synergieën' is een mooi woord voor 'snoeien'. En ze zullen in de eerste plaats besparen in België: op het personeel, op de hoofdzetel en de markten. Of bent u zo naïef om te denken dat er in Parijs massaal banen zullen sneuvelen? Vandaag is BNP Paribas bijzonder blij met het koopje Fortis, en morgen zullen ze in België wegsnoeien wat ze niet nodig hebben omdat ze het in Frankrijk al hebben.»

HUMO De regering heeft toch sociale garanties bedongen?

Modrikamen (*schamper*) «O ja? De Fransen hebben beloofd dat alles in overleg zal verlopen. Maar waarom zou BNP Paribas uitgebreid gaan overleggen met een minderheidsaandeelhouder van amper 11 procent? En wat zal de Belgische overheid nog voorstellen als BNP Paribas morgen beslist om zijn kapitaal fors te verhogen, zodat die 11 procent verwatert tot amper 4 of 5 procent? Als BNP een Franse overheidsbank wordt, stelt de Belgische staat als aandeelhouder niks meer voor. Dát is het echte scenario van de Fransen.

»Onze regering heeft een stomiteit van formaat begaan met de

JOHAN JACOBS

'Dáár draait deze zaak uiteraard om: het hachje van de regering van Yves Leterme.'

ontmanteling van Fortis. Premier Leterme probeert die blunder nu te verdoezelen door angst te zaaien over een faillissement, maar hij zegt de ene dag wit en de volgende dag zwart. Hij zei dat de overheid zou afhaken als de rechtbank de verkoop van Fortis onwettig zou verklaren, en een paar dagen later zei hij dat de regering geen enkele bank failliet zal laten gaan! Wat wil je, met zo'n belabberde communicatie?

»Inmiddels is er wel een slordige dertig miljard euro in rook opgegaan voor de aandeelhouders. En het gaat echt niet over een handjevol kapitalisten die wat geld verliezen; het gaat over gewone mensen die soms al twee of drie generaties hun spaarcenten in Fortis hadden belegd omdat ze dachten dat dat veilig was. Met dat geld kochten ze een huis en een auto, of betaalden ze hun pensioen. Dié mensen staan nu in hun hemd door de incompetentie van de regering.

»Wie denkt dat het na één uitspraak in kort geding over en uit is, vergist zich grondig. Het spel is pas begonnen.»

HUMO De tijd dringt wel: tegen begin december is de deal met BNP Paribas definitief afgerond.

Modrikamen «In het akkoord met BNP Paribas staan niet minder dan veertien clausules met opschorten-voorwaarden. Eentje daarvan

is dat alle mogelijke autoriteiten hun goedkeuring moeten geven, niet alleen in België maar bijvoorbeeld ook in Luxemburg, Frankrijk, de EU en zelfs de VS. De ultieme vervaldatum is 28 februari 2009. Elke genomen beslissing kan dus worden opgeschort en vooral: elke onwettige beslissing kan worden vernietigd. Wie de zaken als onomkeerbaar voorstelt, vergiftigt de publieke opinie.»

HUMO Wie doet dat precies?

Modrikamen «Dat komt zowel vanuit politieke als vanuit juridische hoek. Gelooft me, we hebben nog maar één kleine veldslag verloren.»

DE BANK VAN HIER

HUMO U gebruikt vaak oorlogstaal. U had het ook al over een Blitzkrieg.

Modrikamen (*glimlacht*) «Ja, ik weet het. Zo voelt het ook een beetje bij ons op kantoor. We zijn met een ploegje van vijf advocaten dag en nacht in touw om weerwerk te bieden aan een batterij van veertig, vijftig zwaargewichten van grote internationale advocatenkantoren. Onderschat dat niet! En dan moeten we ook nog eens opboksen tegen sommige media die zich voor de kar van de regering laten spannen. En vergeet de paginagrote krantenadvertenties van BNP Paribas niet, die de indruk wekken dat alles in kanalen en kruiken is. We vechten op vele fronten tegelijk. Bovendien incasseren we nogal wat slagen onder de gordel, die het grote publiek en de rechter niet zien.»

HUMO Wordt u geïntimideerd? Door wie?

Modrikamen «Ik geef liever geen concrete voorbeelden of namen, maar we worden onder druk gezet.»

HUMO Door politici?

Modrikamen «Het wordt heel subtiel gespeeld. (*Denkt na*) Ik ontvang bijvoorbeeld brieven waarin gesuggereerd wordt dat ikzelf wel eens persoonlijk verantwoordelijk zou kunnen worden gesteld als de verkoop van Fortis niet doorgaat. Maar ik plooi niet voor dat soort intimidaties.

»Weet u waarom dit zogenaamd een zaak van staatsbelang is? Omdat de regering haar vel moet redden. Yves Leterme en Didier Reyniers hebben voor de eerste keer in anderhalf jaar iets ingrijpends beslist, en dat dreigen ze nu als een boemerang in hun gezicht terug

te krijgen. Vandaar die immense druk.»

HUMO Niet de regering-Leterme, maar het management van Fortis heeft dit debacle veroorzaakt, met zijn beslissing om ABN Amro over te nemen voor een onhaalbaar hoge prijs.

Modrikamen «Mij zul je het management van Fortis niet horen vrijpleiten. Hun beslissingen waren *a bridge too far*, en *trop cher et trop tard* op de koop toe. Maar het was wel de regering die de zaak uiteindelijk verpatst heeft.»

HUMO Zou u, in plaats van jarenlang te procederen, niet beter buiten de rechtszaal een compromis zoeken met de overheid zodat uw cliënten iets meer krijgen dan de habbekrats die hun Fortis-aandelen vandaag nog waard zijn?

Modrikamen (*luid*) «Nogmaals: daar gaat het niet om! Ik ben echt niet bezig met pingelen voor een aalmoes. De experts zeggen me dat Fortis met een staatswaarborg nog een tijdje op eigen kracht kan bestaan. *Bon*, laten we daarmee beginnen en de verkoop terugdraaien. Dan kunnen de aandeelhouders tenminste zelf beslissen wat ze met Fortis willen doen. Mogelijkheden zat.»

HUMO Welke?

Modrikamen «Ze kunnen bijvoorbeeld kiezen voor de ambitieuze oplossing: waarom zouden we met de gezonde delen van Dexia, Ethias en Fortis geen nieuwe grote Belgische bank op poten zetten? Gooi die banken samen. En als die fusie na een paar jaar verteerd is, kun je opnieuw meerwaarde creëren voor de aandeelhouders. Met een honderd procent Belgische grootbank! Bovendien zul je het sociaal bloedbad kunnen vermijden dat er met BNP Paribas aankomt.»

HUMO Hoeveel cliënten denken er niet zo over als u?

Modrikamen «We hebben 2.100 mandaten, die ongeveer 14 miljoen Fortis-aandelen vertegenwoordigen. En dat aantal stijgt nog voortdurend.»

HUMO U rekent per aandeel 5 à 10 eurocent administratiekosten aan, en als u uw slag thuishaalt komt daar nog 's een fee van 15% bovenop. U kent vast de volkswijheid: 'Het zijn alleen de advocaten die er beter van worden?'

Modrikamen (*haalt schouders op*) «Luister: in dat CERA-proces hebben we meer dan 3 miljard euro binnengehaald. Dat geld was niet ►

Mischaël Modrikamen

► voor mij, hè, maar voor de kleine aandeelhouders van CERA.

»Ik ga niet ontkennen dat ik goed de kost verdien, maar u mag ook niet vergeten dat tien mensen al 45 dagen onafgebroken aan dit dossier werken. We draaien *night shifts*, we hebben zelfs extra personeel moeten aannemen. En het zal niet meteen rustiger worden: nu bereiden we de beroepsprocedure voor, en nadien wordt de zaak ten gronde behandeld. (Grimast) Er is nog heel wat werk aan de winkel.»

HUMO U staat er gelukkig niet alleen voor: uw echtgenote – een verre nicht van Jean-Luc Dehaene – is één van uw vennoten.

Modrikamen «Ze is ook advocaat van opleiding, maar hier is ze *managing partner*. Ze houdt zich bezig met de organisatie, de logistiek. Als je 2.100 cliënten vertegenwoordigt, staat de telefoon niet stil. Dan heb je een strakke hand nodig om dat in goede banen te leiden. Gelukkig is mijn vrouw een Vlaamse: strikt en efficiënt (lacht).»

HUMO Er zit nog een ander bekend gezicht in uw team: Laurent Arnauts maakte als jonge advocaat furore toen hij de familie van het vermoorde meisje Loubna Benaïssa verdedigde.

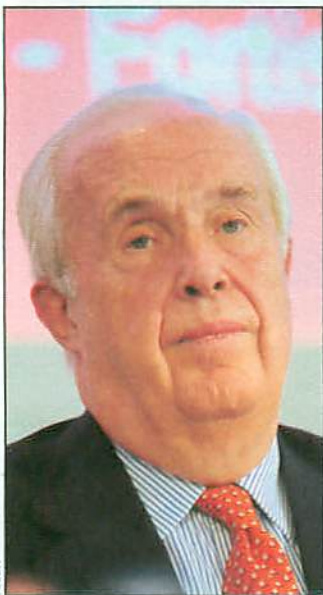
Modrikamen (knikt) «Arnauts heeft een mooi parcours afgelegd. Na de zaak-Benaïssa heeft hij Le Journal du Mardi opgericht, een progressief blad. Hij weet dus waar de klepel hangt. Hij beheerst het metier tot in de puntjes, heeft een zekere politieke gevoeligheid en is een sterke communicator. Kortom: hij past hier perfect. Dat soort mensen heb je nodig voor *high profile* rechtszaken.»

STRATEGIE VAN DE ANGST

HUMO Gaat u eigenlijk bewust op zoek naar dit soort mediatieke dossiers?

Modrikamen «Ik zou liegen als ik zeg dat ik die zaken niet erg *passionant* vind. En ik ben nu eenmaal gespecialiseerd in financiële cases met enige omvang – ook het soort zaken waar de pers veel aandacht voor heeft. Er zijn in totaal een half miljoen gedupeerden, en het gecumuleerde verlies loopt op tot 25 à 30 miljard euro.»

HUMO Maar u speelt het mediaspel wel handig mee. U organiseert bijvoorbeeld zelf persconferenties.

'Als ik het gevoel had dat Maurice Lippens onjuist behandeld en onterecht opzijgeschoven was, dan zou ik hem verdedigen.'

Modrikamen «Ik heb geleerd dat ik de pers nodig heb. Maar dat was een leerproces, want een goed pleiter kan niet *d'office* overweg met de media.

»De eerste keer dat ik de pers erbij heb geroepen, was tijdens mijn processen tegen CERA en de ASLK (Modrikamen verdedigde ASLK-kliënten die zich bekocht voelden omdat de bank hen waardeloze obligaties van de Canadese verzekeraar Confederation Life had verkocht, red.). Ik vertegenwoordigde toen enkele honderden mensen. Omdat die elkaar niet eens kenden, was ik niet alleen hun advocaat, maar ook hun woordvoerder. Ik moest wel: een tegenstander van dat allooi heeft geld voor een professionele communicatiemachine. Mijn cliënten niet, maar ze hebben er belang bij dat hun zaak wordt uitgevochten voor het oog van de camera's. Zo wordt en *plein public* de vinger op de wonde gelegd.»

HUMO U weet ook hóe u het tegenover de pers moet verwoorden: altijd erg scherp en vaak zelfs uitdagend.

Modrikamen «Je n'ai pas une langue de bois: ik verkoop geen blabla. Als u me vraagt: 'Heeft u gisteren verloren?' Dan ga ik niet met omzwachtelde praatjes proberen uit te leggen dat we eigenlijk wél hebben gewonnen. Ik spreek de taal van de waarheid. Soms

gaat het goed, soms gaat het fout – maar onze communicatie houdt altijd steek.

»Dit soort oorlogen wordt gewonnen in de rechtszaal, maar evenzeer in de publieke opinie. We moeten elkaar niets wijsmaken: als de publieke opinie beseft dat de overheid zich schuldig heeft gemaakt aan mismanagement, is dat een overwinning voor ons.»

HUMO Probeert u met uw interviews ook de rechter te beïnvloeden?

Modrikamen «Ik herhaal gewoon wat ik in de rechtbank zeg: wat de rechters in mijn interviews lezen is precies hetzelfde als wat in onze officiële documenten staat. (Fijntjes) Dat is iets anders bij onze tegenstanders, zij gebruiken de media om dreigende taal te spreken: 'Als we de verkoop aan BNP terugschroeven veroorzaken we een rampzalige crisis, ça serait le cataclysme.' Suggesteren dat dát de verantwoordelijkheid van de rechter is: dat is pas beïnvloeding.»

HUMO Denkt u dat de rechter daar gevoelig voor is?

Modrikamen (ontwijkend) «Mijn tegenstanders weten dat hun dossier juridisch bijzonder zwak is. Daarom hebben ze gekozen voor een strategie van angst. Ze proberen iedereen schrik aan te jagen om toch maar hun gelijk te halen.»

HUMO Het lijkt te werken. De klacht is verworpen.

Modrikamen «Inderdaad. Dus zullen ze blijven zeggen dat de verkoop van Fortis de enige optie was. Maar ik zal met de cijfers in de hand blijven zeggen: 'Er waren andere oplossingen mogelijk.'»

TOPSPORT

HUMO Beschouwt u zichzelf als een moderne Robin Hood? Een volksheld die het opneemt tegen de powers that be?

Modrikamen (grijnst) «Vanochtend noemde een confrater me al zo.

»Het is erg flatterend en sympathiek, maar ik doe gewoon mijn job. De aandeelhouders zijn naar mij toe gestapt omdat ze weten dat ik heel snel in actie kom. En ik weet waar ik mee bezig ben.»

HUMO Wat is voor u het belangrijkste: de intellectuele bevrediging of toch meer het prestige en de adrenaline?

Modrikamen «Ik ga daar niet onnozel over doen: ze zijn alledrie belangrijk. Vier uur aan een stuk

pleiten voor een bomvolle zaal, met alleen een paar trefwoorden of enkele losse blaadjes papier: dat is pure topsport. Het is een intellectuele boksmatch – het vraagt dezelfde opperste concentratie en het is fysiek even uitputtend. Na zo'n zitting ben ik helemaal leeg: ik heb dan nog net genoeg energie om een paar telefoons te doen en iets te eten, en daarna moet ik mijn bed in. De druk is enorm groot, ja, maar als je dat niet aankunt, heb je niets te zoeken in deze business.»

HUMO Wat vindt u zo fantastisch aan de rechtszaal? Het theatrale aspect?

Modrikamen «Het heeft inderdaad veel weg van theater – al is het maar omdat er honderden mensen op de publieksbanken zitten. Toen we de dagvaarding gingen indienen, vroeg de voorzitter van de rechtbank: 'Waar gaan we het proces houden?' Ik heb haar toen gezegd: 'Best in een grote, maar ook mooie zaal.' Dat is evident: je weet dat de aandacht groot zal zijn, en het prestige van Justitie staat dan op het spel.»

HUMO Slaat de schrik u nooit om het hart als u het weer 's opneemt tegen machtige tegenstrevers als de haute finance of de overheid?

Modrikamen «Jamais. Ik ben vastberaden, ook al beseft ik dat dit een taaie klus wordt, mijn grootste zaak tot nu toe. Vroeger waren onze tegenstanders KBC, Suez of Petrofina. Dit keer gaan we de strijd aan met (plechtig) L'Etat! En dan nog een overheid die vecht om te overleven. Want daar draait het uiteraard om: het hachje van de regering-Leterme.»

HUMO Hoe komt het dat u zo vastberaden bent?

Modrikamen «Dat is mijn temperament – voor mij bestaan er geen *vaches sacrées*: als het moet schop ik tegen alle heilige huisjes. Ik hecht enorm veel belang aan mijn onafhankelijkheid, ik heb er altijd naar gestreefd *un homme libre* te zijn. Als jonge jurist heb ik stage gelopen bij het bekende Brusselse kantoor Simont & Simont. Op het einde moest ik op gesprek komen bij de patron: 'Je mag blijven, maar je moet je gedeisd houden, *low profile*.' Toen heb ik besloten dat ik geen seconde langer zou blijven en heb ik mijn eigen kantoor opgericht – ik was 27 jaar oud.

»En ik moet erover waken dat ik die onafhankelijkheid niet opnieuw verlies. Ik zal hier nooit meer dan ►

Mischaël Modrikamen

► tien mensen in dienst nemen. Want als je te veel groeit, word je de slaaf van je rekeningen en moet je elke dag op zoek naar nieuwe klanten en dossiers om je vijftiengadvocaten en vijftien secretaresses te betalen. Mijn sterkte is precies dat ik aan niemand verantwoording moet afleggen – ook aan de loge niet. Als het dossier mij aanstaat kan ik voor iedereen werken: liberalen, socialisten, groenen... Iedereen.»

HUMO Voor hetzelfde geld stond u in deze zaak aan de zijde van de overheid, of zelfs Fortis?

Modrikamen «Of Lippens? (lacht hard) Nee, daarvoor heb ik me te veel geprofileerd als de advocaat van de kleine aandeelhouders. Nochtans: ik vind dat alle partijen

had dat Lippens onjuist behandeld en onterecht opzijgeschoven was, dan zou ik ook hem verdedigen.»

RODE VLAG

HUMO U gaat prat op uw sociale bewogenheid en rechtvaardigheidsgevoel. Hebt u dat van uw vader? Die was vijftien jaar lang schepen en burgemeester in Couillet, intussen een deelgemeente van Charleroi.

Modrikamen «Mijn vader was een buitengewoon man: een automechanicus van opleiding, maar hij is altijd blijven studeren. Eerst talen, maar later heeft hij zich ook verdiept in financiën. Hij heeft het ver geschopt. Mijn moeder was ook een opmerkelijke vrouw: ze zijn al-

groot deel van de Walen vindt dat normaal.

»Er was niet alleen mijn vader, hè: mijn oom was een voorman van de vakbond, een vurige *métallo* van het FGTB – de Franstalige tegenhanger van het ABVV. Ik heb nog meegelopen in woelige betogingen van meer dan honderdduizend mensen. We spreken over de probleemjaren van de *sidérurgie*, begin jaren zeventig: ik liep helemaal vooraan, de rode vlag van de vakbond fier in mijn handen.»

HUMO U hebt nu een duidelijk liberaal etiket.

Modrikamen «Klopt. Ik heb misschien niet meer dezelfde overtuiging, maar zet mij hier aan tafel met tien *métallos* en we zullen het goed

sis hebben aangepakt. En ik denk dat veel van hun kiezers teleurgesteld zijn.

»Ik heb erg veel sympathie voor het initiatief van Rudy Aernoudt (voormalig Vlaams topambtenaar die in Wallonië een partij van rechts-liberale signatuur heeft opgestart, LiDé, red.). Hij heeft een frisse kijk op de dingen en is erg intelligent. Ik hoop dat hij slaagt in zijn opzet en een brede volkspartij uit de grond kan stampen. De MR wordt vaak gezien als een partij van de bezittende klasse en het kapitalisme, maar ik denk dat een rechtse partij ook een brede volkspartij kan zijn. Zoals de Partido Popular van Aznar in Spanje, of de UMP van Sarkozy in Frankrijk.»

HUMO Waarom stapt u niet zelf in de politiek? Het barst er toch al van de advocaten.

Modrikamen «Dat is nu niet aan de orde, maar ik sluit niets uit.

»In 2003 heb ik op het punt gestaan om een eigen partij op te richten. We waren al redelijk ver gevorderd: er was een programma, een team en zelfs een website. Onze naam was *L'Appel: l'Alliance pour le Progrès, l'Europe et la Liberté*. In een paar dagen tijd hadden we 500.000 euro verzameld. Veel mensen zagen wel wat in het project: een frisse wind door het politieke landschap, een breuk met de politieke traditie. Maar het is niet doorgegaan om persoonlijke redenen – ik denk dat mijn vrouw stante pede de echtscheiding zou hebben aangevraagd (lacht). Het was té kort na de moord op Pim Fortuyn. Ze zei: 'We moeten oppassen, Mischaël.' En bovendien had ik niet veel zin om mijn kantoor – waar veel jonge mensen werkten – in de steek te laten.»

HUMO En eigenlijk hebt u de politiek niet nodig. Het weekblad *Tendances* rekent u nu al tot 'één van de 50 onbekenden die het land regeren'.

Modrikamen (glimlacht) «Dat is erg sympathiek. Maar ik denk niet dat ik échte macht heb. Ik heb van me laten spreken en ik heb vestingen bestormd waarvan men zei dat ze niet in te nemen waren, maar ik heb geen politieke vrienden of een telefoonboekje met de nummers van alle ministers. Maar dat ik geen *farfelu*, geen halvegare ben: dat heb ik nu stilaan toch wel bevestigd?»

Jan Lippens & Tom Pardoën
Foto's Marco Mertens

'In 2003 heb ik op het punt gestaan om een eigen politieke partij op te richten. Maar het was kort na de moord op Pim Fortuyn, en mijn vrouw zei: 'We moeten oppassen, Mischaël.'"

– de staat, de aandeelhouders en zelfs Lippens – recht hebben op verdediging. Maar of ik ze wil tegenwoordigen hangt af van het dossier.

»Ik heb een zeker begrip voor Jacques Vergès, de Franse advocaat die Klaus Barbie (de Duitse oorlogsmisdadiger die in 1987 tot levenslang werd veroordeeld, red.) verdedigd heeft, ook al was Barbie een crapuul eerste klas. Maar ik kan de redenering van Vergès niet volgen: 'De beul is een mens, net als zijn slachtoffers.' Dat is onaanvaardbaar. Als ik het gevoel had ge-

letwee verantwoordelijk voor een groot deel van mijn karakter, hè?

»Wat ik vooral van mijn vader heb geërfd, is zijn financiële discipline. Toen Couillet in 1977 gefusioneerd werd met Charleroi, was het de enige gemeente met een positieve balans. Dankzij de kadaverdiscipline van mijn vader. In zijn tijd waren de straten in Couillet schoon en er was bijna géén criminaliteit. Ik ben dus ontsnapt aan alles wat ik vandaag in Charleroi helaas wel zie: smerigheid, corruptie... *L'état d'esprit* is helemaal opgeofferd. En wat helemaal dramatisch is: een

met mekaar kunnen vinden. Ook al ben ik nu *un avocat en costume*: ik kan nog altijd met die mensen praten en ik respecteer ze. Ik hecht ook nog altijd erg veel belang aan waarden als solidariteit en rechtvaardigheid, maar zonder dat ik me aan een ideologie vastklamp. En zeker niet aan de ideologie van de PS! Ik voel veel misprijzen voor het nepotisme en de cultuur van dienstbetoon die die partij nu al zo lang in stand houdt.»

HUMO En intussen stemt u voor de MR?

Modrikamen «Ja, maar vorig jaar is het wel de laatste keer geweest (lacht). De MR en Didier Reynders hebben me ontgoocheld. Vooral door de manier waarop ze deze cri-